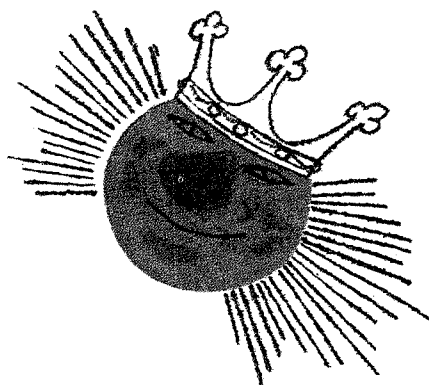

POHÁDKA paní Hvězdárny a Večernice

LADISLAV DVOŘÁK
Kam chodí slunce spat

Děti si nahoře na obloze
cvrnkají kuličky do zlatého důlku
a pak se pustí na potulku
k chaloupce na slepičí noze.

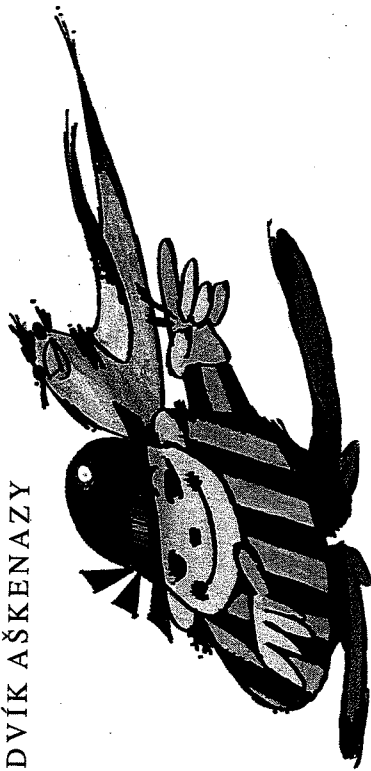
Bydlí v ní stařenka Večernice.
Jde se k ní pořád podle Mléčné dráhy přes hory,
ale musí dát pozor, hlavně na přejezdu u silnice,
jezdí tu Velký vůz a nemají tu závory.

A když se vyškrábou až do kopečka,
to už vidí svítit stařenčino okno kulaté,
zprvu jim připadá jen jako malá tečka,
zrovna jak vám, když vy se na ni díváte.

A jak jsou blíž, ta malá tečka roste,
ostatní hvězdičky už zatím rozžaly.
„Stařenko Večernice,“ volají děti, „jdou ti hosté,
přichystej na stůl křížaly!“

Pohádka o pohádkáři

LUDVÍK AŠKENAZY

Byl vám jednou jeden pohádkář a ten byl tlustý a měl krátké nohy. Říkali mu: Pane pohádkář, vám se to píše, když máte krátké nohy. Lež má také krátké nohy, tak je asi bude mít i pohádka. Má pohádka krátké nohy?

Co je, prosím, pohádka jiného než lež, na kterou se nikdo nezlobí? A zkuste to, pane pohádkář, s pravdou! No, zkuste to, kde budete? Tak z toho ten pohádkář zesmutněl, protože nevěděl, kde bude. A ještě víc ho trápilo, že mu říkají: Pište pravdu, když vlastně pravdu psal.

Pohádka že není pravda? říkal. To vám to povím jinak: Když je něco velké pravda, tak je to zatím jenom pohádka. Ta nejpravdivější pravda je to, co se teprve stane. Protože to, co bylo, už není pravda. Je loňský sníh pravda? Není. Ale ten z příštích vánoc? O já, ten je bílý a křupavý a jiskřivý.

Ten, co byl, snad byl. Snad. Ten, co je, je, ale už měkne, rozvachtává se, šedne a černá. Ale ten sníh, co bude? Ten je dokonce třikrát: Je v něm ten, co byl, co z něho zbyla už jen čepička na ledovci v Severním moři; je v něm ten, co je svítivý na štítech Tater a plný sazí ve městech; a ten třetí, co napadne.

A to že není pravda?

Nechali ho vymluvit, někdy mu dokonce i přikývli, a když se pak od nich odkutálel na svých krátkých nohách, řekli si: Komu to vypravuje pohádky?

Ale on už byl daleko, u Vltavy, koukal na racky a říkal si: Co je racek? Pravda, nebo pohádka?

Hodil kousek rohlíku. Malý, hubený racek si ho chytil v letu a velký, tlustý racek mu ho vyrval a ještě se zachechtal, protože byl chechtavý.

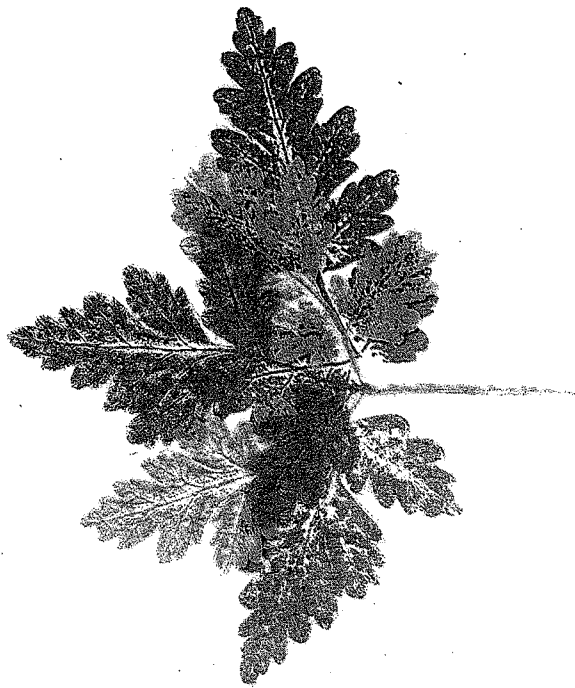
A to byla pravda.

Pak se tomu malému v kapce vody na křídle zalesklo celé slunce a skutálelo se do řeky.

Tomu se ten malý usmál, protože to byl racek usměvavý.

To snad byla pohádka.

A obojí dohromady? To byla pravdivá pohádka nebo pohádková pravda. Nebo něco mezi tím. Nebo něco ještě mezi mezi tím.

Poctivé peníze

Jeden hospodář měl syna lenocha, který se celé dny jen povaloval a chytal lelky. Dokud byl otec zdravý, pracoval do úpadu a živil i šatil svého povedeného synáčka, ale k stáru už mu docházely síly i trpělivost, a tak si jednou zavolal svou ženu a řekl jí, že radši dům a hospodářství prodá, než by je odkázal tulpasovi, který si neumí vydělat ani groš.

„A proč by neuměl?“ bránila matka svého mazlíčka.

„Tak ať mi to nejdřív dokáže,“ trval na svém otec.

Matka šla za synem, podstrčila mu zlaťák a řekla: „Někam se do večera schovej a pak dones ten zlaťák otci a pověz mu, že sis ho sám vydělal.“

Lenoch proležel celý den na sluníčku, večer přinesl otci zlaťák a hekal: „Že to ale byla dřina, než jsem ten zlaťák vydělal!“

Otec vzal minci, ani se na ni nepodíval a hodil ji do krbu. Syn pokrčil rameny, zasmál se a šel pryč.

„Kdepak, tenhle zlaťák sis nevydělal!“ křikl za ním rozhněvaný hospodář.

Matka měla strach, že starý splní svou hrozbu a prodá dům, proto dala druhý den synovi nový zlaťák s tím, ať si do večera dělá, co chce, hlavně ať se před návratem domů trochu proběhne, aby se zapotil a otec mu uvěřil, že pracoval.

Jenže hospodář nebyl tak hloupý, aby jim naletěl, hodil zase minci do ohně a syn se zase jen ušklíbl.

Teď už bylo matce jasné, že tady žádná lež nepomůže, a proto začala syna přemlouvat: „Nedá se nic dělat, chlapče, pro jednou to musíš vydržet. Zkus pár dní pracovat. Třeba dáš za týden zlaťák dohromady.“

Lenochovi se moc nechtělo, ale o dům a hospodářství by přece jenom nerad přišel. A tak si za týden jakžtakž vydělal zlaťák a přinesl ho tátovi. Ten zase vzal minci, ani se na ni nepodíval a chtěl ji hodit do krbu.

„Co to děláš, táto? Zbláznil ses?“ přiskočil k němu syn a chytil ho za ruku. „Víš, jak jsem se na ten zlaťák nadřel? Jsou to poctivé peníze!“

„Sám vidím, že jsou to poctivé peníze,“ řekl s úsměvem otec. „Peníze, které si člověk vydělá těžkou prací, se jen tak nevyhazují. Pochopils to?“

„Pochopil,“ řekl zahanbeně syn.

Zelená branka a růžová věž

OLGA HEJNÁ

Chodila dívenka po zahrádce, a protože to byla jen maličká zahrádka, chodila sem a tam, pět kroků dopředu a pět dozadu, a říkala si: Nemám kam jít, nemohu nikam jít. Z jedné strany je železniční trať, hučí tam vlaky, z druhé strany je úzká a zaprášená silnice, plná těžkých nákladních aut. Na třetí straně bagrují bagry, obracejí celou zemi a na čtvrté straně jsou komíny, kouří a kouří. A tak můžu chodit jen tady po té zahrádce, pět kroků sem, pět kroků tam. Kdybych tak mohla někam jít!

A smutně se rozhlížela. Ani do nebe by nešlo jít, i kdyby tam vedla široká cesta, stály tam černé nízké mraky a země byla mokrá a studená. Jednu chvíli jelo kolem krásné červené auto, šofér se díval, jestli na něho nemá nějaký stopař, že by ho svezl, ale dívenka se honem schovala za strom. Auto odjelo a ona si říkala: Takovou mám divnou povahu, já nevím, co to mám za povahu... Schovávám se tady, jako bych odtud nikdy nechtěla. A šla kolem skupina lidí, povykovali, vesele na sebe pokřikovali a kamsi pospíchali. Ti vědí, kam jít, myslela si, ale honem se zase schovala za keř, aby ji nezahlédli, a jak šli kolem, ustupovala, až zmizeli. Co jen to mám za povahu, šeptala si, taková povaha, a chodila dál v té malé zahrádce – pět kroků sem a pět tam, protože nebylo kam jít. Kdyby tu aspoň byl potůček nebo nějaká louka, nebo les a skály!

Pak letělo nad ní letadlo. Dívala se, jak letí, myslela na lidi, kteří letí kamsi daleko, a bylo jí čím dál smutněji. A najednou si všimla, že na zemi je plno drobninké jeteliny, mladé lístky se tiskly k zemi a černý rybíz měl růžové pupeny a višně zelené špičky. A jak tam tak stála, vyrostl najednou ten višňový pupen do takové velikosti, že vypadal jako zelená branka a pupen černého rybízu jako růžová věž. Dívenka chtěla couvnout, ale tu už ji zezadu tlačila samá trojčátka zelených skřítků, tři a tři skřítki vždy navlas stejní, a volali: Neboj se, co ty se pořád bojíš, my nejsme cizí, tady jsi mezi svými, jen běž do té branky, vždyť jsi tam doma! Dívenka vkročila do zelené branky a najednou stála ve višňovém světě! Všude plno trpytného vzduchu a slunce a červené kůry a všude kvetly bílé višně s červenými tyčinkami. A v růžové věži už odvažoval rybízového koně višňový chlapec.

A ona byla hned velká paní, nic se nebála, hned si k němu na toho rybízového koně vsedla a jeli – jeli loukami a sady. V údolích kvetly višně, na stráních kvetly višně i podél potoků a cest kvetly višně. A černý rybíz samozřejmě taky. Tak spolu jezdili a jezdili, ani si moc povídat nemuseli, jako by spolu neslyšně mluvili tou nejhezčí řečí. Kudy projel kůň, tam rybíz zrovna zrál a višně opadávaly, jako když

chumelí, a také zrály. To se ví, že si natrhali, a krmili se, až měli pusy celé červené, a kůň pecky jen ocasem zametal.

Když slunce kleslo, seskočili oba u té zelené branky a rybízového koně odvedli do růžové věže. A najednou dívenka zase stála v té maličké zahrádce a bylo jí veselo. Zítra přece může jet zas, zase vkročí do zelené branky a višňový chlapec odváže rybízového koně...

Večer o tom chtěla povědět tatínkovi a mamince, ale ti se zrovna dívali na televizi a říkali: Počkej, pak nám to povíš, teď se chceme dívat. A dívenka si myslila: Co jen to mám za povahu? Tak ráda bych jim to řekla, ale už to asi nikdy nepovím. Co jen to mám za povahu?

Já Baryk a můj ježek

Tak už je březen, měsíc mžourání. V březnu přichází kdekdo k sobě a mžourá na svět. Například jezevec, sysel a křeček. Zajíčci březňáčci přestávají být slepí, začínají mžourat po okolí a nejde jim do hlavy, nač je země tak veliká, když mají tak krátké pacičky. Nu, a u mne na dvoře se pod hromadou dřeva probere ježek. Celou zimu mě dráždil. Spal a vydával při tom stejně podezřelou vůni, jako třeba listonoš nebo kominík.

Má ovšem i jiné nectnosti. Dupe, funí a mlaská. Mlaská, třebaže jeho jídelníček není vůbec noblesní jako jídelníček můj.

Vy nevíte, co je to noblesní, že ne? Tak například noblesní pes si nestoupá packami do kastrůlku s jídlem, nedrbe si blechy na koberci, když se jeho člověk dřívá, neštěká svým lidem do řeči, a když vyleze z řeky, nevytřepává si vodu z kožicha u deky, na které hraje jeho člověk se svými mláďaty pexeso. Nu, a noblesní jídelníček je zrovna tak vznešený jako noblesní pes, ale ježčí jídelníček takový rozhodně není.

Ježek si pochutná na kdejakém fujtajxlu. Stláská dohromady larvy, kukly, žížaly, slimáka, myš, ptačí vejce, ještěrku i hada. Žaludy, bukvice či spadané švestky jí jenom z nouze. Když vidím, jak za plotem večerí pavouka nebo stonožku, tak mu říkám ty čunče píchavý. Ale když jsem viděl, jak dovede vyřídít zmiji, šel bych mu olíznout čumák.

My psi, jak už jsem to jednou vysvětloval, před nikým nesmekáme. Hlavně proto, že nenosíme klobouk. I v zimě chodíme prostochlupí. Místo smekání však olizujeme čumák.

On totiž takový ježek vypadá trochu jako „mouchy, vemte si mě“. V trávě se spíš kutálí než chodí. Ale jak zaútočí na hada, promění se v blesk. A zmije, když jí jde o krk, není také žádná spací panna. Dali se do sebe a já fandil ježkovi, až se třásl plot. Vždyť byl můj, byl z naší hromady dřeva a reprezentoval náš dvorek. To se ví, že nakonec vyhrál. Ale na mě vylétěl uprostřed fandění můj člověk ve štráfovaném pyžamu a přetáhl mě koštětem se slovy: „Ty vobludo bláznivá, já mám před sebou noční a kvůli tobě se ani nevyspím.“

Utekl jsem k boudě, ježek si to za chvíli přimlaskal ke mně, stočil se do klubíčka, nastrčil proti mně všechny své bodliny a povídal: „Počítej!“ – Mokrát jsem už na něho vylétěl a nikdy neutekl. Vždycky se stočil do klubíčka, abych mu spočítal bodliny. Tentokrát jsem si tu práci dal. „Šestnáct tisíc,“ povídám, když jsem dopočetl. „Máš šestnáct tisíc jehliček a sem tam nějakou navíc.“ – „Správně, Baryk,“ pochválil mě ježek, „píšu ti jedničku z počtů a jdu na žížaly přes silnici.“

Všichni ježci totiž věří, že nejlepší žížaly najdou, když přeběhnou silnici. „Nechod!“ varoval jsem ho, „přejedou tě.“ Po silnicích jezdí totiž večer zabijáci ježků. Vidí ježka, a místo, aby se mu vyhnuli, schválně z něho udělají plac-ku.

Ježek na to nic a hmul si to bezstarostně na asfalt. Viděl jsem, jak k němu letí světla. Ten vůz si to švihal aspoň devadesátkou. Pak byla tma a ježek nikde.

Vyl jsem jednu noc, pak druhou, a potom třetí. To ale přišel můj člověk ve štráfovaném pyžamu, přetáhl mě zase koštětem a povídal: „Ty vobludo bláznivá, já mám před sebou ranní a kvůli tobě se ani nevyspím!“ Tak jsem přestal. Mlčel jsem a vyl jsem jen dovnitř do ledvin, aby to nebylo slyšet.

Uběhly tři měsíce a ježek přišel. „No ne,“ rozradostnil jsem se, „on tě tenkrát nepřejel?“ – „Vyhnul se mi. Asi měl ze mne strach.“ – „A co jsi dělal za silnicí tři měsíce?“ – „Ježčata,“ odpověděl. „Povedlo se jich sedm. Brzy ti je sem přivedu.“

Řekl jsem, že hm, a obešel jsem tu hromadu dřeva. Sedm mladých a dva staří ježci se pod ni nevejdou, ani kdyby se ohlilí. Ale to je jejich věc. Jen aby ve zdraví přešli tu silnici.

Řekněte, prosím vás, tátovi, až sedne za volant, ať ježky na silnici nezajíždí. Jeden z nich je ten můj. Vlastně nejenom jeden: jeden a sedm a jedna je celkem devět. Byli by to třeba ti mí, a já bych neměl komu fandit.

O vánocích, které nechtěly být

JOSEF ČAPEK

Tak poslouchajte.

Byl jednou takový rok, nu, za nic ten celý rok nestál. Pánbůh ví, co to tehdy do lidí vlezlo, ale všichni byli v tom roce nějak – mrzčí. Byli zlí, závistiví, jeden druhému nic dobrého neudělal, inu, nějaké mizerné to v tom roce na celém světě bylo. A děti – děti, ty zvlášť v tom roce byly nějak špatné a protivné. Nechtěly se česat a mýt, nechtělo se jim chodit do školy, vybíraly si v jídle, byly hádavé a ubrečené, líné a nepořádné, nedávaly ve škole pozor, oškřívě psaly a špatně počítaly a dělaly do sešitů kaňky, nadávaly si a říkaly škaredá slova a zlobily rodiče, nu, vůbec tedy byly v tom roce náramně nevydařené. Moc špatně to tehdy na světě vypadalo, a tak to bylo v lednu i v únoru, v březnu i v dubnu, v květnu a červnu, v červenci i v srpnu a ještě pak i v září, v říjnu i v listopadu, a pořád to s těmi lidmi a dětmi nebylo lepší. A už tu byl prosinec a bylo to, zvlášť s těmi dětmi, ještě spíš horší. A tu se stalo, že si vánoce řekly: Tak vída, už je tu prosinec a v prosinci mají být vánoce. Ale lidé jsou nedobří a děti čím dál tím protivnější; ani se už dívat na to nemůžeme. Když je to letos s lidmi i dětmi na světě tak špatné, tak jim to za trest uděláme tak, že nepřijdeme, že žádné vánoce letos nebudeme. A tak si to ty vánoce umínily, že v tom roce nebudou.

Nu jak! Docela prostě: bylo to v novinách. Ty vánoce daly oznámení do novin:

Čtěnému obecnstvu!

Oznamujeme, že za příčinou lidské i dětské špatnosti letos žádné vánoce nebudeme.

S veškerou úctou

vánoce

A, panečku, tohle byla rána! Už několik dní před Štědrým večerem to začalo vypadat nějak divně. Sníh nebyl, žádné sánkování, na lyže ani pomýšlení, pořád jen přšelo, černo a samé bláto.

Aha – a lidé se lekli, že?..

Ba ne, nic se nelekli, takoví byli lidé v tom roce špatní, že se

neleklí a řekli si: Necht' si, ať si žádné vánoce nepřijdou, z toho my si nic neděláme. Však my si uděláme vánoce sami. A tak to také udělali; nic si z toho nedělali, že vánoce nechtějí být, a nakoupili si vánočních stromečků, ověsili je stříbrem a cukrovím, nakoupili všelijakých dáreků a dali je pod ty stromečky a strojili si štědrovečerní večere a dělali to všechno tak, jako kdyby vánoce byly, ačkoliv vánoce nechtěly být.

I tak to přece nebylo těm vánocům nic platné, že nechtěly být, když si lidé udělali vánoce sami.

Ba ne. Vánoce se na všechny ty přípravy dávaly z dálky a řekly si: Jen počkejte, však uvidíte, zda se vám to bez nás tak vydaří, jako kdybychom to byly my.

A také že ano: tyhle vánoce, při kterých vánoce nechtěly být, dopadly v tom roce opravdru nějak nanicovatě.

A jaké tedy byly?

No, tak jen považte: Hospodyně zadělaly na vánočky, ale vánočky se jim pak rozbředly, že byly placaté jako rohožka přede dveřmi; nebo byly tuhé a brouskovaté jako mýdlo a jako gumová podešev; nebo se jim spálily a byly černé jako uhel. A rybí polévka byla hořká a ryba byla navrchu spálená a uvnitř syrová a měla pětsetkrát víc kostiček než jindy. A jablkový závin kuchařky dvakrát solily a nebyl vůbec k jídlu. A krocan – do spíže vlezla kočka a ožrala na něm prsíčka, to nejlepší. A vánoční cukroví jim spadlo na zem a do škopíčku s vodou špinavou od podlahy, zrovna když je nejlépe vypečené vyndávaly z trouby.

Ale přece měly děti aspoň stromeček a dárky!

Měly, ale také jak to dopadlo!

Jak?

Svíčky na stromečku vůbec nechtěly svítit, jenom čmoudily a moc to smrdělo. Stromeček se překotil na zem a všechno se na něm rozbilo. Cukroví bylo štiplavé. Ofěchy byly prázdné nebo červivé. Jablka byla uvnitř shnilá a pomeranče kyselejší než ocet.

A co dárky?

S dárky to také dopadlo špatně. Panenkám se hned odlepily vlasy, spadly jim hlavíčky, odtrhla se ručička nebo nožička. U vlaků a aut se hned klukům rozlámala kolečka a nechtělo to jezdit. Děti si nedaly dobře pozor, zamotaly se a šláply si do nádobíčka, rozsedly si kuchyňky, pokojíčky a loutková divadla. Do knížek si umazanýma rukama nadělaly mastné skvrny. Nové šaty si pokecaly inkoustem. Gumové míče jim hned praskly. Na každém dárku se něco pokazilo. A lidé a děti si řekli: To se nám ty vánoce nepovedly. To nebyly žádné pořádné vánoce. Musíme se napřesrok polepšit.

A polepšili se?

Polepšili se. Lidé byli hodnější a děti také byly poslušnější a lepší. A na druhý rok se už vánoce na ně nezlobily a přišly a dopadlo to všechno dobře. A od těch dob už přišly vánoce každý rok a vždycky na nich bylo mnoho pěkného, rok jak rok, pokud vy, děti, pamatujete.

Malá pohádka o řepě

Dědek řepu nasadil,
u pole se posadil,
čekal, čekal,
mráz ho lekal,
sluníčka se bál,
dešti jenom lál.

Bez večere, bez oběda
čeká dědeček,
najednou se hlína zvedá,
roste kopeček.
„Bábo, roste řepa!“
„Prosím tě, co vidíš!“
„Bábo, což jsi slepá?“
„Dědku, ty mě šidíš!“

Zavolali vnučku,
vnučka pejska,
pejsk kočku,
kočka myš.

Chytli se a čekají,
šepty, šepťají —
neslyšíš?

Myšce byla dlouhá chvíle,
hopsala si rozpustile,
trhla kočkou,
kočka pejskem,
pejsk vnučkou,
vnučka bábou,
bába dědkem —
dědek prázdné ruce měl,
nikoho se nedržel,
udělali bác...

Kopeček se ještě chvěje,
jak se pod ním krtek směje.

Byl jednou jeden malinkatý lesíček.

Drobouček broučinci v něm cupitali po cestičce mezi kapradinkami. Kolem ševlily lístečky a poletovaly padáčky se semínky pampelišek. Vzdušek nad cestičkou, plný muchniček, se tetelil v šňůrkách slunečného světýlka a stínky travíček hladily broučínky přes krovečky. Byl to jejich lesíček. Tady znali každičkou jehličku, každičký kousteček. Rostlinky i lesní plůdky se chvěly na tenounkých nožičkách. Štěblounké houbičky houply na kloboučcích slimáčky. Pavučinky mezi smrčky blýskaly stříbrnými světýlečky, kolem kytíček se rojily včeličky a v úžlabince bublal potůček. Ráchaly se v něm žabičky.

Všem jedno pampelišší semínko trefilo hlavinku toho nejmenšího z broučínků a zapadlo mu mezi krovečky.

"Tenhle ten broučíněk má ale deštníček," podívovali se ostatní broučinci. A když přišli na krajíček úžlabinky, roztáhli krovečky a přeletěli na druhý bříček. Jen ten s tím padáčkem nemohl roztáhnout křídýlka, protože semínko mezitím zaklátilo pod krovečky.

Když se zvedl větýrek, vzal padáček i s broučínkem a unášel ho podél potůčku vysoko nad loučku přes kopečky, až se broučíněk zachytil v křovíčku. Jakmile se z něho vysoukal, zkusil to zpět ke svému lesíčku. Avšak bez křídýlek mu to šlo jako slimáčkovi.

Broučíněk šel a šel, trvalo to několik měsíčků, než ušel tu dlouhou pouť přes kopečky. Po pěšince se pomaličku k lesíčku přiblížovala žlutoučká pampelištička. V tu chvíličku však už všechno osazenstvo spalo, protože dlouho nezařoukal vichříček, který by přivedl bouřičku, z níž by se spustil deštníček. Lístky ze stromeků opadaly, potůček vyschl a žabičky na suchu usnuly, kvítečka bez věaliček povadla a všichni broučinci pochrupkávali pod šípkovým keříčkem.

A tehdy se konečně vrátil odvátý broučíněk. Velká, odkvetlá pampeliška, plná padáčků, stanula uprostřed lesíčka a rozhlížela se.

Ani lísteček nezaševalil, všecko strnule spinkalo. Broučíněk vylezl na nejvyšší smrček a skočil. Padáčky nad jeho zádičky se rozletěly na všechny strany a dopadly nocležníčkům na nostičky.

Nejdřív se probudily muchničky v pavučinkách a začaly vířit vichříček. Pak se probrali ostatní brouci, motýlci a včeličky.

Vichříček přinesl bouřičku a ta zase deštníček. Deštníček vodu do potůčku a ta propláchlá malátné žabičky. Nakonec se probudili i slimáci. To všecko dohromady znovu zaševalilo, zacupitalo a zatetelilo se.

Jen broučíněk s tenounkým stonečkem na zádičkách po té dlouhé cestičce chrupkal v chládečku...

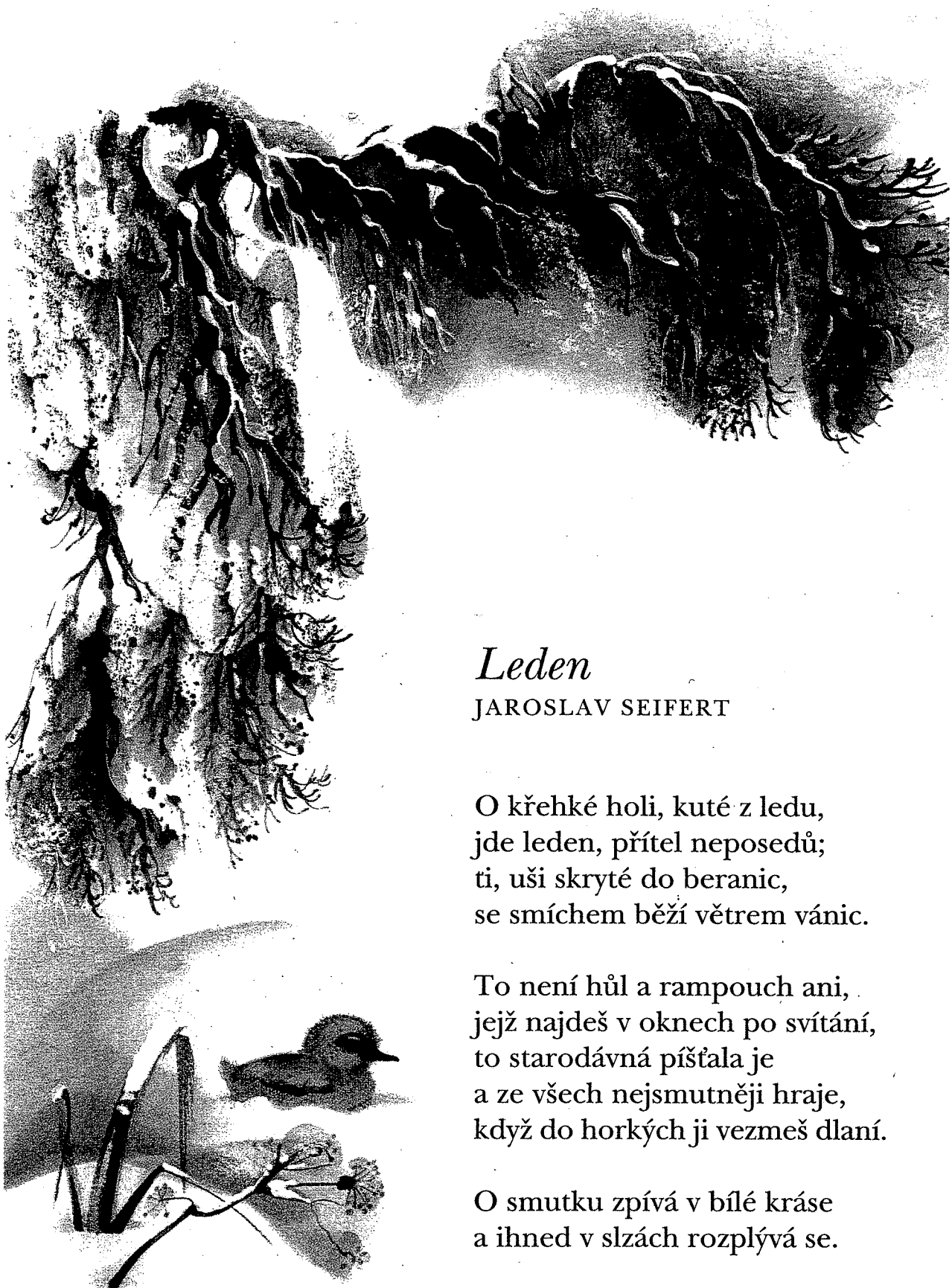
Byla žaba.
 Byla holá.
 Padly sněhy.
 Žabu zebe.
 Vidí plže:
 „Milý plži.
 Nemáš něco?“
 „Nemám, žabo.
 Taky zebe.
 Lžou ledy.
 Kloužou holý.“
 „Budme spolu!“
 radí žaba.
 „Sama zmrznu.
 Boky hřejší!“
 Kloužou spolu.
 Oba zebe.
 Vidí hada.
 „Haló, hade.
 Nemáš něco?
 Zima bolí!“

„Nemám, žabo.
 Nemám, plži.“
 Cvaká zuby.
 „Lezu holý.
 Břicho zebe.“
 A sněh vrže...
 „Budme spolu!“
 radí žaba.
 „Sama zmrznu.
 Jedno teplo.
 Druhé teplo.
 Třetí teplo.
 Více topí!“
 Lezou spolu.
 Země zebe.
 Vidí mloka.
 „Milý mloku.
 Nemáš něco?“
 „Nemám.
 Hledám!“
 „Budme spolu!“
 radí žaba.

Mlok se řadí.
 Bokem k žabě.
 Lezou spolu.
 Všichni holí.
 Zima zebe.

Žaba zívá.
 A mlok mlčí.
 A plž lžže.
 A had hladí.
 Vtom frrrnk –
 puštík!
 Letí z nebe.
 Žuch – pavíán!
 Mravenečnk!...
 Řadí v sněhu.
 „Ach, puštíku,
 všichni prosí.
 „Zima zebe.
 Jdeme holí.
 Nemáš něco?
 Nedáš něco?“
 Puštík váhá...
 Puštík tabá...
 Pera dává...
 Vyrhává!
 Pavíán tež.
 Sám se holí!
 Mravenečnk –
 ten se střihá!
 A plž lozí.

Slimí břicha.
 Holá břicha.
 Holé ruce.
 Holé nohy.
 Holá záda.
 Srst se lepi.
 Žaba žasne.
 Je tak krásná!
 Ochlupeňá!
 Zrcadlí se.
 Led jí zračí!
 Všichni žasnou.
 Hustá žabal
 Pernatý mlok!
 Srstnatý plž!
 Chlupatý had!
 Pak se smějí.
 Sami sobě.
 Jsou tak hebcí!
 Je jim teplo.
 Už nezebe.
 Sněh nestudí.
 Oni tančí.
 Řadí v dunách.
 Krásná zimal

Leden

JAROSLAV SEIFERT

O křehké holi, kuté z ledu,
jde leden, přítel neposedů;
ti, uši skryté do beranic,
se smíchem běží větrem vánic.

To není hůl a rampouch ani,
jež najdeš v oknech po svítání,
to starodávná píšťala je
a ze všech nejsmutněji hraje,
když do horkých ji vezmeš dlaní.

O smutku zpívá v bílé kráse
a ihned v slzách rozplývá se.

(Jaro, sbohem)

LISTOPAD
Jan Čarek

Vzdychla stopka, uronila
kapku slzičku:
Já už ten list neudržím
ani chvíličku.

Býval lehký jako vánek
– vzdychá dojata -
a teď není k unesení,
je jak ze zlata.

PODZIMNÍ LISTÍ
Michal Černík

Ustýlá si
holou zem,
dělá tečky
za stromem.

Zpátky se už
nevrátí.
A co stromy?
Plešatí.

Unavený park

Milena Lukešová

Trávník
je za léto
vyšlapaný
a má pleš.

– No tak běž,
vzdychl kaštanový strom.
– V tom větru
tě stejně neudržím.

Kuba s Markétou
si ho dole chytli:
hnědý kaštánek
v zeleném spacím pytlí.

PODZIM
Jiří Pištora

Pohlédni oknem a zeptej se slunce,
kam jde.
Zeptala jsem se a slunce mi řeklo:
Jdu počítat ptáky.

Zeptej se tedy ptáků, vysokých ptáků,
kam letí!
Zeptala jsem se a ptáci mi řekli:
Letíme počítat listí, které padá.

Podívej se ještě a zeptej se listí,
kam padá.
Zeptala jsem se a listí mi řeklo:
Padám
jen tak,
okolo tvého okna padám,
aby ti bylo šťastně líto,
že padá listí.

HRA NA DĚŠŤ

ZDENĚK KRIEBEL [KRÍBL]

Je to bubeník?

Když přijede, město zavírá okna. Lidé nerozumějí bubeníkovi. Bubnuje droboučkými paličkami na bubínky kaluží. Paličky se jen kmitají. Bubnuje na výkladní skříně. Bubnuje na římsy a na kapoty aut, až se práší. Na deštníky a na širáky muchomůrek. Bubnuje na velikánské ucho lopuchu a žabky začínají skákat. Bubnuje na všechno, nač přijde! Všechny náprstky jsou podobané jeho drobnými paličkami. Na plech bubnuje nejraději. Žádný hráč nedokáže tak rychlé a podivuhodné rytmy.

Je to sklenář?

Má hrkavou káru. Zasklí kdejakou kaluž. Zasklí i to, co se nezasklívá, a pracuje rychle. Když skončí svou práci, zanechá za sebou skleněné město. Dívky opatrně tančí, aby nešláply do zrcadel, ve kterých stojí na hlavě skleněné město. Je to sklenář - a je to sklenář!

Je to podomní prodavač?

Chodí od ulice k ulici, od domu k domu. Z košíku na břicho mu visí nylonové tkanice až na zem. A jedna pentle. Je z modrých, zelených, fialových a červených proužků. Ta ale není na prodej. Tu má jen tak. Prodává parku zrcátka a ptáky, kteří se za ním rozezpívají, když odchází.

Je to prodavač - a je to prodavač!

Je to architekt?

Cože udělal? Píše se o tom ve všech světových novinách! Jediným obloukem překlenul hory a doly! Jaký železniční most z jednoho konce světa na druhý! Je celý ze sedmibarevného betonu. Co chvíli po něm hřmí v dáli vlak. Po tom mostě by měly jezdit děti z obou konců světa a navštěvovat se. Žádný architekt neumí takový vzdušný most. Škoda ho, škoda. Vzala ho voda.

Je to architekt - a je to architekt!

Je to nestyda?

Načernil nám nakonec patník v koutě domovních vrat, nebo nenačernil nám patník u domovních vrat? A na podezdívce - kdo zanechal mapu mokrého světadílu? Nakonec mrholí tak droboučce, jako když lulají mušky.

Je to děšť.

(Za oknem laterna magika)